

Tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser

Näringsdepartementet

2013-02-04

Dokumentbeteckning

KOM (2012) 721

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillgängligheten till offentliga myndigheters webbplatser

Sammanfattning

Syfte med direktivet är att, minska skillnaderna mellan medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillgänglighet till offentliga myndigheters webbplatser. Det föreslås att harmoniserade krav tas fram. I förslaget fastställs tekniska bestämmelser för hur medlemsstaterna ska göra innehållet på vissa typer av webbplatser som drivs av offentliga myndigheter tillgängligt. Webbtillgänglighet är av stor vikt för offentliga myndigheter, för att de ska kunna nå ut till så många som möjligt och fullgöra sina offentliga åtaganden. De flesta medlemsstater har redan genomfört lagstiftning eller vidtagit andra åtgärder för webbtillgänglighet. Det finns emellertid betydande och tydliga skillnader mellan medlemsstaternas lagar och åtgärder. De icke-harmoniserade nationella strategierna för webbtillgänglighet skapar hinder på den inre marknaden. Förslaget omfattar ett begränsat antal webbplatser, genom vilka offentliga myndigheter tillhandahåller information och tjänster som är nödvändiga för att medborgarna ska kunna vara delaktiga i ekonomin och samhället och åtnjuta sina rättigheter som EU-medborgare. Regeringen är i huvudsak positiv till kommissionens förslag.

1.1 Ärendets bakgrund

Webbtillgänglighet handlar om de principer och den teknik som ska iakttas när man bygger webbplatser, i syfte att göra webbplatsernas innehåll tillgängligt för alla användare, särskilt dem med funktionsnedsättning. Det finns många politiska EU-initiativ för webbtillgänglighet: EU:s handikappstrategi 2010–2020 (it-tillgänglighet), EU:s handlingsplan för e-förvaltning 2011–2015 (integrerade och tillgängliga e-förvaltningstjänster), den digitala agendan för Europa (kommissionen avser att säkerställa fullständig tillgänglighet till den offentliga sektorns webbplatser senast 2015), EU:s finansieringsprogram (sjunde ramprogrammet, programmet för konkurrenskraft och innovation) stöder FoU om tekniska lösningar för webbtillgänglighet. Webbtillgängligheten kommer också att stimuleras vid översynen av direktiven om offentlig upphandling.

Webbtillgänglighet är av stor vikt för offentliga myndigheter, för att de ska kunna nå ut till så många som möjligt och fullgöra sina offentliga åtaganden. Antalet webbplatser med e-förvaltningstjänster (omkring 380 500 i EU) och webbplatser som drivs av den offentliga sektorn (mer än 761 000 i EU) växer snabbt. De flesta medlemsstater har redan genomfört lagstiftning eller vidtagit andra åtgärder för webbtillgänglighet. Det finns emellertid betydande och tydliga skillnader mellan medlemsstaternas lagar och åtgärder.

De icke-harmoniserade nationella strategierna för webbtillgänglighet skapar hinder på den inre marknaden. Leverantörer med verksamhet över gränserna har högre produktionskostnader. Konkurrensen, konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten hämmas, eftersom företagen, särskilt de små och medelstora företagen, saknar den kunskap och kapacitet som krävs för att hantera alla specifikationer och förfaranden.

För de nationella myndigheterna och näringslivet råder osäkerhet om vilka specifikationer för webbtillgänglighet som ska väljas vid eventuella gränsöverskridande tjänster och vilken policyram för webbtillgänglighet som är lämpligast. En harmonisering på EU-nivå av de nationella åtgärderna för den offentliga sektorn föreslås som en nödvändig förutsättning för att få ett slut på fragmenteringen och avsaknaden av tillförsikt på marknaden för webbtillgänglighet.

År 2009 bestod webbutvecklingsmarknaden i EU:s 27 medlemsstater av omkring 175 000 företag. Den sysselsatte omkring 1 miljon människor och

genererade en omsättning på 144 miljarder euro. Den europeiska marknaden för produkter och tjänster relaterade till webbtillgänglighet uppskattas till 2 miljarder euro. Den skulle kunna växa betydligt, eftersom mindre än 10 % av webbplatserna är tillgängliga. Antalet medborgare med funktionella begränsningar eller funktionsnedsättning (15 % av EU:s befolkning i arbetsför ålder eller 80 miljoner människor) kan komma att öka betydligt när unionens befolkning åldras.

Kommissionen presenterade förslaget den 3 december 2012.

1.2 Förslagets innehåll

Direktivet stöder medlemsstaterna vid fullgörandet av de nationella åtagandena i fråga om webbtillgänglighet liksom åtagandena enligt Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning vad avser offentliga myndigheters webbplatser.

Syfte med direktivet är att, genom fastställande av harmoniserade krav, tillnärma sig medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillgänglighet till offentliga myndigheters webbplatser. I förslaget fastställs tekniska bestämmelser för hur medlemsstaterna ska göra innehållet på vissa typer av webbplatser som drivs av offentliga myndigheter tillgängligt.

En europeisk standard som omfattar webbtillgänglighet utarbetas inom ramen för mandat 376. I avsaknad av en sådan europeisk standard ger direktivet också en lösning vad avser förutsatt överensstämmelse med kraven om webbtillgänglighet för de berörda webbplatser som uppfyller de delar av ISO/IEC 40500:2012 som omfattar framgångskriterierna och kraven för överensstämmelse på nivå AA.

Medlemsstaterna ska övervaka de offentliga myndigheternas berörda webbplatser med användning av den metod som kommissionen fastställer enligt det förfarande som anges i direktivet. Medlemsstaterna ska årligen rapportera om resultaten av övervakningen.

Webbplatser som omfattas av förslaget:

- 1) Inkomstskatter: deklaration, skattebesked.
- 2) Arbetsförmedlingarnas jobbsökartjänster.
- 3) Socialförsäkringsförmåner: arbetslöshetsunderstöd, barnbidrag, medicinska kostnader (återbetalning eller direkt subventionering), studiebidrag.
- 4) Personliga handlingar: pass eller körkort.
- 5) Bilregistrering.
- 6) Ansökan om bygglov.

- 7) Polisanmälan, t.ex. vid stöld.
- 8) Offentliga bibliotek, t.ex. kataloger och sökverktyg.
- 9) Ansökan om och erhållande av födelsebevis eller äktenskapsbevis.
- 10) Inskrivning vid högskola eller universitet.
- 11) Flyttanmälan.
- 12) Hälsorelaterade tjänster: interaktiv rådgivning om tillgängliga tjänster, onlinetjänster för patienter, tidsbeställning.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Direktivet omfattar, förutom statliga myndigheter, såväl kommuner och landsting som statliga och kommunala bolag, föreningar och stiftelser. För att kunna ålägga dessa aktörer skyldigheter att utforma webbplatser på visst sätt krävs det stöd i lag. Genomförandet av direktivet kräver således att sådana lagbestämmelser införs.

Standarderna som pekas ut i förslaget finns implementerade som nationella vägledningar för offentlig sektors webbutveckling. Arbetet med att göra offentliga webbplatser tillgängliga i enlighet med direktivförslaget har pågått i Sverige under mer än 10 år. Statskontoret utvecklade 2002 en vägledning som pekade på standarder från W3C. Två år senare fastställde e-nämnden en uppdaterad version och 2006 gav Verva ut *Vägledningen 24-timmarswebben* (Verva 2006:5). Nyligen publicerades en uppdaterad version av E-delegationen (dir. 2009:19), på <http://www.webbriktlinjer.se/>. Vägledningen omfattar alla offentliga webbplatser. Sveriges kommuner och landsting har deltagit i arbetet med att utveckla rekommendationerna. Förslaget omfattar i punkterna 6, 8 och 12 kommunala och landstingskommunala webbplatser.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

De budgetära konsekvenserna för Sverige kommer att utredas. Enligt kommissionens översiktliga analys finns det vissa nyttor.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är i huvudsak positiv till ökad tillgänglighet på myndigheters webbplatser. De budgetära konsekvenserna kommer att påverka det svenska ställningstagandet.

Det är viktigt att lösningar som föreslås är kostnadseffektiva. Det är också viktigt att föreslagna lösningar inte någon större utsträckning påverkar webbplatser som utvecklats eller är på väg att utvecklas i enlighet med befintliga svenska riktlinjer.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas synpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas synpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 114.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Beslut fattas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet efter hörande av Ekonomiska och sociala kommittén.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte avser ett område där unionen är ensam behörig.

Medlemsstaterna kan av följande skäl inte själva i tillräcklig utsträckning uppnå förslagets mål:

Förslaget avser gränsöverskridande aspekter som inte kan hanteras genom enskilda medlemsstaters åtgärder. Åtgärder på nationell nivå räcker inte för att närma de nationella bestämmelserna till varandra och på ett samordnat sätt genomföra en harmoniserad strategi, vilket bekräftas av de genomförda undersökningarna och samråden.

Olikheterna i de nationella strategierna orsakar problem och hinder för företag som vill interagera över gränserna. Detta begränsar utbredningen av en mogen offentlig marknad för produkter och tjänster relaterade till webbtillgänglighet och kan försämra rörligheten för de medborgare som använder hjälpmedel.

En mer effektiv resursanvändning kan uppnås genom att tillämpa harmoniserade krav och delta i samarbetsprogram för utbyte av god praxis, know-how och åtgärder för anpassning till den tekniska utvecklingen.

Regeringen delar kommissionens bedömning att förslaget är motiverat både från subsidiaritets- och proportionalitetssynpunkt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att diskuteras i rådsarbetsgruppen om telekommunikation (Telekom) under våren 2013.

4.2 Fackuttryck/termer